

Številka: 35102-1269/2014-31

Datum: 27.06.2022

Javni zavod Republike Slovenije za varstvo kulturne dediščine (v nadaljevanju: ZVKDS), Območna enota Ljubljana, Tržaška 4, Ljubljana, izdaja na podlagi 1. točke drugega odstavka 84. člena Zakona o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11, 30/11-Odl.US, 90/12, 111/13 in 32/16; v nadaljevanju: ZVKD-1), na zahtevo ŽALE, Javnega podjetja, d.o.o., Med hmelnjiki 2, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju investitor), ki ga zastopa Air projektiranje d.o.o., Tržaška 12, 1000 Ljubljana, v zadevi izdaje kulturnovarstvenega mnenja naslednje

KULTURNOVARSTVENO MNENJE

1. Projektna dokumentacija DGD, Rekonstrukcija desnega krila in stebrišča objekta Propilej na Plečnikovih Žalah, št: 21-05, projektant: AIR d.o.o., Tržaška 12, Ljubljana, odgovorni projektant Jože Peterkoč, u.d.i.a., Ljubljana, februar 2022 in projektna dokumentacija PZI, Rekonstrukcija desnega krila in stebrišča objekta Propilej na Plečnikovih Žalah, št: 21-05, projektant: AIR d.o.o., Tržaška 12, Ljubljana, odgovorni projektant Jože Peterkoč, u.d.i.a., Ljubljana, april 2022, za investitorjev poseg rekonstrukcijo, na naslovu Med hmelnjiki 2, Ljubljana, parcelna št. 1370/1, 1373, k.o. Bežigrad, je skladna z varstvenim režimom, določenim s predpisi iz pristojnosti ZVKDS.

Projektna dokumentacija DGD vsebuje:

- 0/1- Vodilni načrt – NAČRT ARHITEKTURE, AIR d.o.o., Tržaška 12, Ljubljana, odgovorni projektant Jože Peterkoč, u.d.i.a., Ljubljana, februar 2022

Projektna dokumentacija PZI vsebuje:

- 0/1.1 – Vodilni načrt – NAČRT ARHITEKTURE s popisom del, projektant: AIR d.o.o., Tržaška 12, Ljubljana, odgovorni projektant Jože Peterkoč, u.d.i.a., Ljubljana, april 2022
- 1.2 – NAČRT ARHITEKTURE – NOTRANJA OPREMA, projektant: AIR d.o.o., Tržaška 12, Ljubljana, odgovorni projektant Jože Peterkoč, u.d.i.a., Ljubljana, april 2022
- 2.1 – Načrt s področja KONSTRUKCIJ - Protipotresna utrditev desnega krila Propilej, projektant: GI ZRMK d.o.o., Dimičeva 12, Ljubljana, mag. Antin Štampfl, u.d.i.g.
- 3.1 – Načrt s področja ELEKTROTEHNIKE, PZR – projektna dokumentacija za razpis, št. načrta: 2004/2022, marec 2022, projektant: Boštjan Mikec d.i.e.
- 4 – Načrt s področja STROJNIH INŠTALACIJ IN OPREME, št. načrta: S28-2022, april 2022, projektant: SIMEP INŽENIRING d.o.o., Tur Boštjan Visočnik, d.i.st.

ZVKDS JE POTREBNO POSLATI V PREGLED IN POTRDIŠČE PROJEKTO DOKUMENTACIJO PZI S PODROČJA KONSTRUKCIJ, PROTIPOTRESNE UTRDITVE STEBRIŠČA PROPILEJ IN PROJEKT POŽARNE VARNOSTI za DESNO KRILO PROPILEJ.

Vsi posegi na objektu se naj izvajajo skladno z **KONSERVATORSKIM NAČRTOM št.68/2-2016 KN, Ljubljana, 22.november 2016 in po pisnem potrdilu projektanta in odgovornega konservatorja ZVKDS, ter skladno s PODROBNEJŠEMI NAVODILI ZA IZVEDBO gradbeno obrtniških del ter konservatorsko – restavratorskih del za arhitekturne spomenike Jožeta Plečnika, marec 2017. Za vse površinske posege in obdelave (omete, opleske, teracco, lesene dele-...) je potrebno predhodno sondirati in pripraviti vzorce, ter jih predložiti pristojnemu konservatorju ZVKDS v potrditev.**

Reference izvajalcev:

- Konservatorsko - restavratorska dela lahko izvaja konservator-restavrator z opravljenim strokovnim izpitom ali restavrator- konservator z najmanj tremi referencami na kulturnih spomenikih.

- Specializirana obrtniška dela (fasaderska, krovna, mizarska, pasarska, tlakarska in druga) lahko izvajajo le strokovno usposobljeni obrtniki z najmanj tremi referencami za določeno področje na kulturnih spomenikih, potrjenih s strani generalnega konservatorja ZVKDS.

- Investitor mora v času pridobivanja ponudb, pred izbiro izvajalca konservatorsko – restavratorskih del in specializiranih obrtniških del predložiti referenčno listo ponudnikov v potrditev ZVKDS.

ZVKDS bo nad deli vodil konservatorski nadzor in bo prisoten na tedenskih koordinacijah.

Vsa nepredvidena dela se bodo usklajevala na terenu skupaj z investitorjem, nadzorom, projektantom in izvajalcem.

Po končanih delih na objektu je potrebno pripraviti gradbeno in konservatorsko - restavratorsko poročilo o izvedenih delih, ki mora vsebovati tehnične liste uporabljenih materialov in opis metode dela oziroma tehnologije. Poročila je potrebno poslati tudi ZVKDS.

Po opravljenih delih je potrebno izdelati navodila za vzdrževanje za vse obnovljene prvine kompleksa. Navodila morajo biti osnova za izdelavo načrta vzdrževanja. Načrt mora biti tudi okvirno časovno opredeljen in poslan ZVKDS, OE Ljubljana, v potrditev.

2. Če na območju ali predmetu posega obstaja ali se najde arheološka ostalina, mora investitor od Ministrstva za kulturo Republike Slovenije pridobiti kulturnovarstveno soglasje za raziskavo in odstranitev dediščine.

3. Kulturnovarstveno mnenje preneha veljati po poteku dveh let od njegove izdaje.

4. Stroški organu v tem postopku niso nastali; investitor sam krije svoje stroške postopka.

Obrazložitev:

28. člen ZVKD-1 določa, da je kulturnovarstveno soglasje treba pridobiti za poseg v spomenik, za poseg v vplivno območje spomenika, če to obveznost določa akt o razglasitvi, in za poseg v registrirano nepremično dediščino, če to določa prostorski akt. Kulturnovarstveno soglasje za posege, za katere je predpisano gradbeno dovoljenje, se izda v skladu s predpisi, ki urejajo graditev. V skladu z 31. členom Gradbenega zakona (Uradni list RS, št. 61/17 in 72/17, v nadaljevanju: GZ) ZVKDS v takih primerih kulturnovarstveno soglasje izda v obliki mnenja (v nadaljevanju: kulturnovarstveno mnenje). Po 29. členu ZVKD-1 je treba pred izdajo kulturnovarstvenega soglasja oziroma mnenja pridobiti kulturnovarstvene pogoje ZVKDS.

Investitor je dne 25.5.2022 pri ZVKDS, Območna enota Ljubljana, vložil zahtevo za izdajo kulturnovarstvenih pogojev za Rekonstrukcija desnega krila in stebrišča objekta Propilej na Plečnikovih Žalah. Zahtevi je priložil projektno dokumentacijo, navedeno v 1. točki izreka.

Pri preizkusu vložene zahteve je bilo ugotovljeno, da je ta popolna.

Predlagana rekonstrukcija posega v spomenik državnega pomena (EŠD 14625 Ljubljana - Plečnikove Žale). Varstveni režim za Plečnikove Žale je določen v *Odloku o razglasitvi del*

arhitekta Jožeta Plečnika v Ljubljani za kulturne spomenike državnega pomena (Uradni list RS, št. 51/09, 88/14, 19/16, 76/17 in 17/18, 27. člen.

Za spomenik veljajo varstveni režimi iz prvega, tretjega, četrtega, petega in šestega odstavka 56. člena tega odloka:

(1) odstavek 56. člena opredeljuje splošni varstveni režim, ki določa:

- celostno ohranjanje imenovanih varovanih elementov spomenika,
- zagotavljanje ustrezne namembnosti celote in posameznih enot skladno z varovanimi vrednotami spomenika in prvotnimi namembnostmi,
- podreditev vseh posegov v spomenik in njegove enote ohranjanju spomenika v obliki, legi, gabaritih, konstrukciji, materialih, strukturi in barvni podobi,
- prepoved spreminjanja varovanih elementov spomenika; če je spomenik ali njegov varovani del okrnjen, je treba zagotoviti povrnitev v prvotno stanje na stroške povzročitelja,
- prepoved premeščanja spomenika ali njegovih delov, razen če je premestitev nujna zaradi fizične zaščite spomenika ali njegovih delov,
- prepoved postavljanja ali gradnje trajnih ali začasnih objektov v območju spomenika, vključno z nadzemno infrastrukturo in nosilci reklam ali drugih oznak, razen kadar so ti nujni za učinkovito funkcioniranje, ohranjanje in prezentacijo spomenika in skladni s kulturnovarstvenimi pogoji pristojnega zavoda,
- ohranjanje vedut na spomenik in s ali iz spomenika na okolico,
- označitev posameznega spomenika, razen manjših javnih spomenikov, s primerno oznako, ki ne krni likovne podobe ali posameznih delov kulturnega spomenika,
- redno vzdrževanje spomenika in njegovih delov ter neposredne okolice,
- predhodno izdelavo konservatorskega načrta za večje posege v spomenik ali njegovo celovito prenovo.

(3) odstavek 56. člena opredeljuje varstveni režim za spomenike z etnološkimi vrednotami, ki določa:

- ohranjanje namembnosti posameznega spomenika, za kakršno je bil projektiran ali se je do zdaj uveljavila kot najprimernejša.

(4) odstavek 56. člena opredeljuje varstveni režim za spomenike z vrtnoarhitekturnimi vrednotami, ki določa:

- varovanje, ohranjanje in rekonstruiranje elementov oblikovane narave, vrtnoarhitekturne kompozicije z vsemi strukturnimi prvinami in medsebojnimi razmerji med grajenimi in vegetacijskimi prvinami,
- prepovedano je spreminjanje kompozicijske zasnove, njenih sestavnih delov in namembnosti vrtnoarhitekturnih površin,
- prepovedano je poseganje v varovano območje tako, da bi bilo to vizualno ali fizično okrnjeno z zapiranjem pogledov, obzidavo, gradnjo in postavljanjem objektov ali urbane opreme (mestnega pohištva), ki ne bi bila prilagojena zgoraj naštetim zahtevam.

(5) odstavek 56. člena opredeljuje varstveni režim za umetnostne oz. arhitekturne vrednote spomenika, ki določa:

- ohranjanje vseh ovrednotenih likovnih značilnosti zunanosti in notranosti in Plečnikove avtorsko zasnovane opreme, kjer je ta del spomenika, v njihovi izvirnosti in neokrnjenosti.

(6) odstavek 56. člena opredeljuje varstveni režim za zgodovinske vrednote spomenika, ki določa:

- da je, kjer to zahteva ogroženost posameznih elementov, treba zagotoviti primerno zimsko zaščito (npr.: kipi v odprtem prostoru, vodnjaki).

Za notranjo opremo, izdelano po Plečnikovih načrtih, velja varstveni režim iz 8. odstavka 56. člena tega odloka:

(8) odstavek 56. člena opredeljuje varnostni režim za notranjo opremo, izdelano po Plečnikovih zamislih, ki določa:

- ohranjanje in redno vzdrževanje avtorsko zasnovane opreme v celoti, v njeni funkciji, izvirnosti in neokrnjenosti (v barvi, legi, materialu, obliki, strukturi, velikosti).
- dovoljeno je strokovno nadzorovano konserviranje-restauriranje izvirnih prvin z rekonstrukcijo avtentične podobe opreme,
- dovoljena sta premeščanje in raba opreme, kadar je to del funkcije predmeta ali objekta (npr. pohištvo, posodje, paramenti), razen v primerih, če raba ogroža obstoj te opreme,
- izjemoma so dovoljena začasna premeščanja za razstave in druge promocije, vendar le po muzealskih standardih in s soglasjem pristojnih organizacij.

Za vplivno območje spomenika velja varstveni režim iz devetega odstavka 56. člena tega odloka:

(9) odstavek 56. člena za vplivno območje spomenika velja varstveni režim, ko določa:

- ohranjanje obstoječega nepozidanega odprtega prostora in tradicionalne rabe prostora, kjer je to nujno za ohranjanje integritete kulturnega spomenika,
- prepoved postavljanja ali gradnje začasnih objektov na območju obstoječih odprtih prostorov, zlasti zelenic, parkovnih površin in vrtov, razen kadar so ti potrebni za uporabo, funkcioniranje, ohranjanje in prezentacijo spomenika in skladni s kulturnovarstvenimi pogoji pristojnega zavoda,
- dopustne so s kulturovarstvenimi pogoji usklajene celovite parkovne ureditve ali manjši vrtnoarhitekturni posegi,
- izjemoma so dopustne s kulturovarstvenimi pogoji usklajene nujne, predvsem podzemne komunalne, prometne, energetske in telekomunikacijske ureditve,
- prilagoditev morebitnih nadomestnih gradenj v vplivnem območju v gabaritih in funkciji spomeniku

ZVKDS je na podlagi navedene zahteve ugotovil, da je poseg skladen z varstvenim režimom. Ker je predlagani poseg investitorja sprejemljiv, je ZVKDS ob uporabi šestega odstavka 30. člena GZ njegovo zahtevo za izdajo kulturnovarstvenih pogojev štel kot zahtevo za izdajo kulturnovarstvenega mnenja ter izdal v izreku navedeno kulturnovarstveno mnenje. S tem kulturnovarstvenim mnenjem se poseg investitorja dovoli v obsegu in na način, kot je določen v priloženi projektni dokumentaciji ob upoštevanju Konservatorskega načrta in Podrobnejših navodil za izvedbo gradbenih in obrtniških del ter konservatorsko – restavratorskih del.

Če se na območju ali predmetu posega najde arheološka ostalina, morata investitor in odgovorni vodja del poskrbeti, da ta ostane nepoškodovana ter na mestu in v položaju, kot je bila odkrita, o najdbi pa morata najpozneje naslednji delovni dan obvestiti ZVKDS (prvi odstavek 26. člena ZVKD-1).

To kulturnovarstveno mnenje preneha veljati po poteku dveh let od njegove izdaje. Ta rok preneha teči, ko investitor vloži zahtevo za izdajo gradbenega dovoljenja. Če je zahteva za izdajo gradbenega dovoljenja zavrnjena, velja čas veljavnosti, naveden v kulturnovarstvenem mnenju.

To mnenje je je takse prosto (22. točka 28. člena Zakona o upravnih taksah, Uradni list RS, št. 106/10 – UPB4 in 32/16; v nadaljevanju: ZUT). Investitor sam krije svoje stroške postopka.

Postopek vodila:

Irena Vesel
univ.dipl.ing.arh.
konservatorska svetnica

Odločil:

Boris Vičič
univ.dipl. arheolog
konservatorski svetovalec

Vročiti:

- Investitorju – po pooblaščenju: Air projektiranje d.o.o., Tržaška 12, 1000 Ljubljana –OSEBNO

V vrednost:

- ŽALE, Javnega podjetja, d.o.o., Med hmeljniki 2, 1000 Ljubljana